

การปรับพฤติกรรมเด็กออทิสติก

พฤติกรรมของเด็กออทิสติก

ออทิสติก เป็นความบกพร่องของพัฒนาการทางการสื่อความหมาย และภาษา สังคม พฤติกรรม อารมณ์และการเรียนรู้ อาการที่เห็นได้ชัด เช่น การมีพฤติกรรมแปลกๆ ทำอะไรซ้ำๆ ไม่รู้ร้อนรู้หนาว ไม่รู้จักการช่วยเหลือตนเองให้พ้นอันตรายมีปัญหาในด้านการกิน ด้านภาษาในการสื่อความหมายอาจพูดซ้ำๆ ใช้คำสลับที่ พูดจาเลียนแบบ แต่บางคนมี ความสามารถพิเศษในบางเรื่อง เช่น การคิดคำนวณ การวาดรูป ดนตรี

สาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กออทิสติก

1. สิ่งแวดล้อม เช่น อุณหภูมิที่ร้อนหรือหนาวจนเกินไป ทำให้เด็กส่งเสียงร้องแฉะเด็กบางคนพอเข้าไปในห้องเรียน

ที่มีอุณหภูมิที่คนไม่เคยชินก็จะอยู่นิ่งไม่ได้เลย ในขณะที่ห้องเรียนเก่าสามารถอยู่นิ่งได้

2. ความเจ็บป่วย อาจเป็นความเจ็บป่วยของเด็กหรือผลจากการใช้ยา เช่น เด็กที่ตบหัวหรือทุบหูตัวเองบ่อยๆ นั้น อาจเกิดจากเด็กมีอาการปวดหัวหรือหู หรือบางทีที่เด็กหงุดหงิดง่ายอาจเป็นเพราะเด็กมีอาการปวดท้อง

3. การกระตุ้นตนเอง คือ ลักษณะอาการที่เด็กทำอะไรซ้ำๆ ซากๆ เป็นเวลานาน เช่น โยกตัว สะบัดมือ กลิ้งของเล่นไปมา อาจเกิดกระบวนการทำงานของร่างกายที่ไม่สัมพันธ์กัน ซึ่งต้องใช้วิธีการทางด้านกิจกรรมบำบัด และการกระตุ้นประสาทสัมผัสการรับรู้เข้าช่วย

4. การเรียกร้องความสนใจ คือ เด็กจะแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำๆ หากได้รับการตอบสนองต่อผู้อื่น เช่น เด็กไม่ยอมทานข้าวเอง จึงกัดมือของตนเองแล้วผู้ปกครองเข้ามาห้ามมากอด และป้อนข้าวให้เด็กเมื่อถึงเวลาทานข้าวครั้งต่อไปเด็กก็จะทำพฤติกรรมดังกล่าว

5. ความต้องการหลีกเลี่ยง คือ เด็กจะเลือกทำพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ตนเองไม่ชอบ เช่น เด็กทราบดีว่าเมื่อทานข้าวเสร็จเด็กจะต้องเก็บจาน และทำความสะอาดโต๊ะ เด็กจะทำจานแตกเพื่อหลีกเลี่ยงการทำงาน จึงต้องฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง

6. การได้รับการฝึกมากเกินไป ซึ่งการฝึกให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ต้องคำนึงถึงความสามารถของเด็กรวมถึงสุขภาพจิตของเด็กด้วย มีความอดทนและยืดหยุ่นได้แค่ไหน เด็กอาจมีพฤติกรรมต่อต้าน ขัดขืน โวยวายและอาละวาด หากให้กิจกรรมที่ไม่เหมาะสมและ นานจนเกินไป

ตัวอย่างพฤติกรรมของเด็กออทิสติกที่ควรได้รับการแก้ไข

- การกรีดร้อง
- พฤติกรรมก้าวร้าว เช่น ตี ชก ต่อย กัด ผลัก เตะ ดึงผมผู้อื่น
- พฤติกรรมการกระตุ้นตนเอง
- การไม่อยู่นิ่ง
- การแยกตัว
- การตกใจมากหรือหวาดกลัวมากเมื่อมองเห็นวัตถุบางอย่าง
- การเล่นของเล่นตามลำพัง การเข้าสังคม
- การไม่สบตา
- พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในห้างสรรพสินค้าหรือในภัตตาคาร
- การตกใจเมื่อได้ยินเสียงบางอย่าง

เทคนิคการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็ก

ออทิสติก

วิธีการปรับพฤติกรรมมี เป้าหมาย 3 เรื่อง คือ

1. ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
2. ส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสม
3. สร้างพฤติกรรมใหม่

วิธีที่ใช้ในการปรับพฤติกรรม

1. การจับทำหรือจับให้หยุด

เป็นเทคนิคที่ใช้ในการสร้างพฤติกรรมใหม่หรือหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ใช้วิธีการช่วยเหลือใดๆก็ได้ที่ช่วยให้เด็กทำกิจกรรมได้ง่ายขึ้น เช่น จับมือไม่ให้รื้อของ จับมือจับช้อนกินข้าวและลดการช่วยเหลือลงเรื่อยๆจนเด็กสามารถทำได้ด้วยตนเอง

2. การให้รางวัล

เป็นเทคนิคที่ใช้เพื่อให้เด็กทำพฤติกรรมที่เราต้องการมากขึ้น โดยการใช้สิ่งของที่เด็กชอบหลังจากเด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือทำกิจกรรมที่มอบหมายให้เสร็จ อาจเป็นขนม ของเล่น คำชมเชยการแสดงความรัก โดยการกอด หอมแก้ม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรางวัลที่เด็กชอบ แต่ต้องระวังการติดเป็นเงื่อนไข ต้องป้องกันโดยค่อยๆลดลดรางวัลและงดให้เมื่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นคงที่

3. การเพิ่มสิ่งเร้า

เป็นเทคนิคที่ใช้เพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่ต้องการโดยการเพิ่ม

สิ่งเร้าที่น่าสนใจใช้รูปแบบการกระตุ้นที่หลากหลาย เช่น การเรียกชื่อเด็กอาจใช้เสียงดังใช้เสียงเพลงประกอบ แต่ต้องระวังว่าเด็กอาจเคยชินกับการตอบสนองต่อเสียงดัง ต้องค่อยๆลดเสียงให้อยู่ในระดับปกติ

4. การไม่สนใจ

เป็นเทคนิคที่ใช้เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยเพิกถอนต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น เด็กนอนดึ้นกับพื้นเมื่ออยากได้ของเล่นที่ไม่มีประโยชน์ให้เดินหนี และมองความปลอดภัยให้เด็กอยู่ห่างๆอย่าให้เด็กรู้ตัววิธีนี้ ผู้ฝึกต้องใจเย็นใช้ความอดทนสูงและใช้การเพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่เป็นอันตราย

5. การเบี่ยงเบนความสนใจ

เป็นเทคนิคเพื่อใช้ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยการหาสิ่งที่น่าสนใจมากกว่ามาให้เด็กทำและมีสิ่งเร้าที่น่าสนใจหลายๆอย่างให้เด็กได้เลือก

โดยสรุปการปรับพฤติกรรมในเด็กออทิสติกเป็นกระบวนการที่มีประโยชน์ทั้งด้านพัฒนาการและแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหารวมถึงเป็นการเตรียมให้เด็กมีความพร้อมที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

นายแพทย์ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา เรียนรู้และเข้าใจเด็กออทิสติก

การปรับพฤติกรรม สำหรับเด็กออทิสติก

ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4

จังหวัดตรัง 92140

โทร. 075 – 501191-2